

сохраняется высокая зависимость от сезонных колебаний цен на мировых рынках и негативного влияния действий недобросовестных трейлеров, действующих на территории нашей страны.

БОРЬБА З КОНТРАБАНДОЮ ТА ПОРУШЕННЯМИ МИТНИХ ПРАВИЛ НА МОРСЬКИХ МИТНИЦЯХ

Ю.М. ДЬОМІН –к.ю.н., Херсонський ДАУ

Боротьба з контрабандою та порушеннями митних правил є одним з найважливіших напрямків діяльності митної служби України.

В Херсонській митниці працюють близько 12 відсотків виключно в цьому напрямку, крім того більше половини особового складу залучається до цієї діяльності.

Велике значення для митної служби України має боротьба з незаконним обігом наркотиків, прекурсорів, зброї та інших заборонених до ввозу речей.

Тому завдання будь-якої митниці – зупинити нелегальний транзит наркотиків, зброї, історичних та культурних цінностей через нашу територію.

Контрабандисти постійно удосконалюють форми і методи злочинної діяльності, намагаються налагодити зв'язки з правоохоронцями.

За інформацією Держмитслужби України, основними каналами переміщення наркотиків є:

– перший: Країни "Золотого Трикутника" – Південний кордон України – Західний кордон України – Західна Європа.

– другий: Латинська Америка – Північно-Європейські морські порти України – Західна Європа.

– третій: Центральні-Африканські країни – Близький Схід – Південний кордон України – Західний кордон України – Західна Європа¹.

З урахуванням того, що Херсонська митниця знаходиться на морських Південних кордонах України, це спонукає активізувати роботу по припиненню контрабанди наркотиків, перекриттю каналів їх ввезення і транзиту, зміцненню взаємодії і координації з правоохоронними органами.

¹ "Українська митниця: вчора, сьогодні, завтра" Л.В.Деркач, 1998р. с.43

Морським шляхом переміщуються такі наркотики, як опій, героїн, кокаїн, гашиш.

Наприклад, першого серпня 1997р. під час проведення митного контролю митного багажу пасажирів, які прибули із Туреччини на теплоході "Татарія", працівниками Євпаторійської митниці у громадянина України вилучено 2 кг 377г опію, що був прихований в подвійній стінці валізи².

Як позитивний факт слід відмитити поширення методу контролюваної поставки наркотиків, що дає змогу прослідкувати не тільки ланцюжок передачі наркотичних речовин, а й виявити місце виробництва, розфасовку, збуту та доставку наркотиків, виявити шляхи наркосиндикатів та осіб, причетних до незаконного обігу наркотиків³.

Як свідчить митна статистика, в останній час збільшилась кількість випадків ввезення автомобілів на митну територію України по підробленим документам і спроб оформлення таких автомобілів. В зв'язку з цим, співробітниками відділу боротьби з контрабандою та порушеннями митних правил постійно проводиться контроль за оформленням автомобілів та їх ввезенням. У 1997р. по даному факту була порушена тільки одна кримінальна справа. В 1998р. вже порушені 10 кримінальних справ за аналогічними ознаками, хоча інколи приймаються рішення про притягнення порушника до адміністративної відповідальності.

Наприклад, 22 вересня 1998р. для реєстрації автомобіля "Форд-Мондео", 1993р. випуску, звернувся громадянин України. Під час перевірки документів на автомобіль виникла підозра щодо достовірності відомостей, вказаних в них, тому було направлено запит до НЦБ Інтерполу в Україні по перевірці документів і автомобіля. З інформації, яку було отримано, стало відомо, що договір купівлі-продажу на автомобіль, штамп та підпис нотаріуса є фальшивими.

23.10.98р. у відношенні цього громадянина був складений протокол про порушення митних правил за ст. 115 МК України, автомобіль затриманий. Хоча в діях громадянина вбачались ознаки злочину, передбаченого ст.70 КК України, але, враховуючи те, що вартість автомобіля згідно з актом дослідження експерта склала 10708грн., що не перевищує 200 та більше офіційно встановлених мінімальних розмірів заробітної плати, тобто відсутня кваліфікуюча ознака – великий розмір ст.70 КК України 23.10.98р. начальником

² Там же, с.44

³ Ст. 101 Митного кодексу України

Херсонської митниці було винесено постанову про відмову в порушенні кримінальної справи.

У випадках коли затримуються автотранспортні засоби при оформленні їх у внутрішніх митницях, негараздів майже не виникає, так як при цьому митники керуються наказом Держмиткома України від 13.06.95р. №253, де в п.51 сказано, що, якщо є сумніви достовірності документів, вони вилучаються до закінчення перевірки та зберігаються в митниці.

Зовсім інша справа, коли затримуються автотранспортні засоби на кордоні. В осіб, що сліднують транзитом через митну територію України, інколи і за дорученнями, виникає питання, на підставі чого затримуються їхні машини. Інспектор митниці, згідно чинному законодавству, є посадовою особою, тому під особисту відповідальність приймає рішення про затримку транспортного засобу, якщо до цього є підстави (сумніви в документах, правильності набиття номерів кузову, агрегатів і таке інше).

На наш погляд незалежно від того, чи йде транспортний засіб транзитом, чи ввозиться в внутрішню митницю, інспектор митниці при наяві ознак підробки документів чи сумніву повинен затримати автомобіль до закінчення перевірки, так як в противному випадку він буде сприяти в вивозі й транзиті крадених автомобілів.

Були випадки, коли документи з деякої країни, наприклад, країни колишньої Югославії, складались неналежним чином, але ця машина була у розшуку в країні по місцю реєстрації. На нашу думку, вимоги не затримувати такі транспортні засоби безпідставні й суперечать чинному міжнародному законодавству й діючому законодавству України.

Ще більша проблема постає, коли резидент України звертається до судових органів з позовом про повернення йому автомобіля, котрий вже був зареєстрований органами ДАІ, але надалі було з'ясовано, що він викрадений. При розгляді таких справ судді об'єктивно й всебічно повинні аналізувати всі докази, відслідковувати, як цей транспортний засіб відчуждався власником, котрий заявив про його викрадення.

Позитивний вплив має взаємовигідне співробітництво з іншими правоохоронними органами. По матеріалам Херсонської митниці 1997-98 рр. Податковою міліцією ДПА по Херсонській області порушено декілька кримінальних справ. Так, завдяки інформації митниці в липні 1997 р. до кримінальної відповідальності пост. 148² ч.3 КК України притягнуто директора спільного підприємства, котрий

імпортував з Латвії на територію України бензин, ухиляючись від сплати ПДВ та інших податків⁴.

02.10.98 р. співробітниками митниці спільно з співробітниками УСБУ проведена операція по контролю за судами закордонного плавання на Дніпро-Бузькому лимані. В результаті даної операції було затримано при спробі перевантаження з судна на ходу на човен золотих виробів, доларів, цигарок на суму 3275 грн. По даному факту заведено справу про ПМП по ст. 116 МК України.

Ще один з найактуальніших напрямків боротьби з контрабандою та порушеннями митних правил, ухиленнями від податків – це боротьба з "утопленням" товарів.

Часто-густо відправляються вантажі на неіснуючі фірми, транзит не доходить до випускних митниць, що приводить до значних збитків державі, розширенню "чорного ринку".

В зв'язку з цим митницями приймаються рішучі заходи по супроводженню транзиту, виявленню неіснуючих фірм, фірм-одноденок, підроблених документів.

Так, 20 вересня 1998 р. на т/х "Бестекар Фикрет Амиров", прибув автомобіль "Фіат" з вантажем шкіряних виробів на адресу української фірми ОАО "АИЗ-Енергія". На наш запит в Донецьку регіональну митницю про підтвердження акредитації вищевказаного підприємства в регіоні митниці та укладення контракту даного підприємства на поставку шкіряних виробів з Туреччини було отримано відповідь, що ОАО "АИЗ-Енергія" контракт не уклало та отримання вантажу не очікує.

Таким чином, переміщення вказаних предметів через митний кордон України здійснювалось з прихованням від митного контролю, у зв'язку з чим начальником Херсонської митниці було винесено постанову про порушення кримінальної справи.

Митники добре розуміють свою відповідальність перед країною. Тому попереду – відповідальна праця по зміцненню кордонів нашої молоді незалежної Держави.

⁴ Газета "Контакт-Ікс" №21 листопад 1998р.